

Okul Mutluluk-Ya?am Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Mutluluk-Ya?am Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27609>

Özet

Okul Mutluluk-Yaşam Ölçeği, Kırnak ve arkadaşları (2021) tarafından geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin temel amacı, öğrencilerin okul ortamındaki genel mutluluk düzeylerini ve okula dair yaşam doyumu algılarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek geliştirme çalışması, eğitim psikolojisi alanında kullanılan, öğrencilerin öznel iyi olma hallerini okul bağlamında değerlendiren spesifik bir araç ihtiyacına yanıt vermektedir.

Ölçeğin geliştirilmesi, bilimsel yöntemlere uygun olarak gerçekleştirilmiş olup, Türk eğitim sistemi içerisindeki öğrencilerin psikolojik iyi olmaunu belirlemede önemli bir rol oynamaktadır. Bu araç, eğitimcilerin ve araştırmacıların, öğrencilerin okul deneyimlerinden kaynaklanan duygusal ve bilişsel refah düzeylerini anlamalarına yardımcı olmayı hedefler.

Anahtar Kelimeler

Okul Mutluluk-Yaşam Ölçeği, mutluluk, yaşam doyumu, öğrenci refahı, ölçek geliştirme, psikometri, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Dilek KIRNIK, Rıdvan ÖZKUL, Onur DÖNÜK, Yasin ALTUNHAN, Yusuf ALTUNKAYNAK.

Amaç

Okul Mutluluk-Yaşam Ölçeği'nin temel amacı, okul çağındaki öğrencilerin okul yaşamlarına özgü mutluluk ve yaşam doyumu düzeylerini ölçmek için standart, kültürel olarak uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı oluşturmaktır. Çalışma, öğrencilerin okul deneyimlerinin onların genel iyi olmalarına nasıl yansıtıldığını ortaya koymayı hedeflemiştir.

Bu ölçek, öğrencilerin duygusal ve bilişsel refahını değerlendirerek, eğitim ortamlarında iyileştirme gerektiren alanların tespit edilmesine olanak tanır. Böylece, okullarda öğrencilerin psikososyal gelişimini destekleyici müdahale programlarının tasarlanmasına bilimsel bir temel sağlamak amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçek, pozitif psikoloji alanında merkezi bir kavram olan öznel iyi olma (subjective well-being) yapısını, özellikle okul ortamına adapte ederek ölçmektedir. Öznel iyi olma genellikle iki ana bileşenden oluşur: Bilişsel değerlendirme (Yaşam Doyumu) ve duygusal tepkiler (Mutluluk/Duygulanım).

Okul Mutluluk-Yaşam Ölçeği, öğrencilerin okuldaki deneyimlerine ilişkin genel memnuniyetlerini (yaşam doyumu bileşeni) ve okulda bulunmaktan kaynaklanan pozitif duygusal durumların (mutluluk bileşeni) kapsayan çok boyutlu bir yapı ölçmektedir. Bu yapı, öğrencilerin okul yaşamına adaptasyonunu, akademik motivasyonunu ve genel psikolojik sağlığını anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde, Okul Mutluluk-Yaşam Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü kanıtlamak amacıyla çeşitli geçerlik çabaları yürütülmüştür. Bu çabalar genellikle, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü gösteren Yapı Geçerliği (Construct Validity) analizlerini içerir.

Yapısal geçerliğin sağlanması için genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (AFA ve DFA) teknikleri kullanılır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere yüklenmesini ve ölçeğin çok boyutlu yapısının istatistiksel olarak doğrulanmasıyla sağlanmaktadır. Ayrıca, ölçeğin diğer ilgili psikolojik yapılarla beklenen yönde ilişkilenip ilişkilendiğini gösteren Kriter Geçerliği çabaları da yapılmış olabilir.

Güvenirlik

Ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Geliştirme çabalarında en sık kullanılan güvenilirlik yöntemi, ölçeğin iç tutarlılığını gösteren Cronbach Alfa katsayısının hesaplanmasıdır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Çiç tutarlılık analizlerinin yanı sıra, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını değerlendirmek amacıyla Test-Tekrar Test güvenilirlik katsayısı da hesaplanmıştır. Bu katsayılar, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme yeteneğini ortaya koyarak ölçeğin genel güvenilirlik düzeyini destekler.

Faktör Analizi

Okul Mutluluk-Yaşam Ölçeği'nin faktör yapısını, ölçeğin temel bileşenlerini belirlemek üzere Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile incelenmiştir. AFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak beklenen "Mutluluk" ve "Yaşam Doyumu" boyutlarını temsil eden birden fazla faktörden oluştuğunu göstermiştir. Bu faktörler, okul yaşamındaki öznel iyi oluşun farklı yönlerini ayrıntılandırmıştır.

Daha sonra, elde edilen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde geçerliliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) sağlayarak, ölçeğin çok faktörlü yapısının iyi bir model

uyumuna sahip olduğunu ve teorik yapıyı desteklediğini kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental) ve Psikometrik Ölçek

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert Ölçeği formatında derecelendirme kullanılmaktadır (Örneğin, "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Okul Çağındaki Öğrenciler

Age Group: Genellikle ortaokul ve lise öğrencileri (yaklaşık 10-18 yaş) üzerinde uygulanmıştır, ancak spesifik yaş aralığı orijinal makalede detaylandırılmadığı için belirtilmemiştir.

Population Details: Türkiye genelinde farklı sosyoekonomik düzeylerden ve farklı okul türlerinden seçilen öğrenci örneklemi.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Öğrenciler, okul yaşamlarına dair verilen ifadelerle ne kadar katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öznel iyi oluş, pozitif psikoloji, öğrenci memnuniyeti, psikometrik özellikler, Likert Ölçeği, geçerlik, güvenilirlik.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Sorumlu Yazar: Dilek KIRNIK

İletişim: dlkkrnk@gmail.com

Test Yılı: Ölçeğin geliştirme çalışması 2021 yılında yayınlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Ticari olmayan kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Okul Mutluluk-Yaşam Ölçeği'nin geliştirilmesine ilişkin orijinal makale aşağıdadır:

Kırnik, D., Özkul R., Dönük, O., Altunhan, Y. ve Altunkaynak, Y. (2021). Okul Mutluluk-Yaşam

Ölçe?inin geli?tirilmesi. *?nönü Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 603-627.

DOI: <https://doi.org/10.17679/inuefd.841270>

Makale Ba?lant?s?: dergipark.org.tr

PDF ?ndirme: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: okul-mutluluk-yasam-olcegi-toad.pdf

Okul Mutluluk-Ya?am Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM